

185.864

185864

A'
HAZA' ESEDEZÉSE

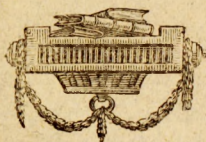
AZ ORSZÁG' GYÜLÉSE ELŐTT

A'
MAGYAR' NYELV' TÖKÉLLETESÍTÉSE
IRÁNT.

BOZÓKY ISTVÁN

ÁLTAL,

Második kiadás

V A T Z O N.

Nyomtat. Marmarofsi Gotlib Antalnál 1814.

Vincet amor Patriæ! . . .

Virg. Aeneid. L. VI.

145.464

FELSÉGES CSÁSZÁRI KIRÁLYI ÖRÖKÖS

ÉS AUSZTRIAI FŐ - HERCZEG

A N T A L J Ó Z S E F

Ő FŐ - HERCZEGSÉGÉNEK.

A'

MAGYAR ORSZÁG' NÁDOR-

ISPÁNJÁNAK

É S M O S T A N

AZ ORSZÁG' GYŰLÉSE' ELŐL-

ÜLŐJÉNEK,

ÖRÖKÖS ÉS LEGMÉLYSÉGESEBB

TISZTELETÉNEK JELÉÜL.

ÚGY NEM - KÜLÖMBEN,
AZ ORSZÁG' GYÜLÉSÉRE ÖSZ-
SZE - SEREGLETT

FŐ - TISZTELENDŐ, TISZTELENDŐ, NAGY
MÉLTÓSÁGÚ, MÉLTÓSÁGOS, TEKINTETES
ÉS NEMES

K A R O K N A K

R E N D E K N E K

HAZAFIJÚI HÁLÁDATOSSÁGÚL NYÚJTJA,
SZENTELI, 'S AJÁNLJA

A' SZERZŐ.

FELSÉGES CSÁSZARI

~~HERCEGI~~ HERCEG!

Ez Erzéseik

Fő - Hercezségednél lett meg jelenések,

Vakmerőségemnek lehetnének, örök

Fekete szín alatt, mutató Tükörök;

Ha Fő - Hercezséged azon Méltóságban,

Melből ditső fénye ragyog e' világban,

Oly érzésű szívet viselne Mellyében,

Mely keveset érez a' Haza' terhében :

Most

*Most pedig, a' midőn, mind mindenek' szálja
Valja, hogy Herezegi Lelkén van Hazája;*

*Mind ditső Tettei Fő - Herczegségednek,
Első fénnyel Hazánk' Egén fényeskednek:*

*Bátorkodom olyan reménységgel lenni,
Hogy ezt, fogja azon Tiszteletül venni*

*A' Herczegségedben lakozó Nagy' lélek,
Meljél örökkösen vagyok, halok 's élek*

Királyi Örökös Fő - Herczegségednek

Posonyban 17. Sept.

1802.

Legalázatosabb Szolgája
Bozóky István.

ELŐ - B E S Z É D.

Ezen hazafijúi Igyekezetnek; Nemzetem' eleibe való ki-állításában, nem az, kívánt-végem, hogy az által, Versszerzői nevet készítsék magamnak — az, ha szinte méltóbb érdemet kíván is ezen tsekélységnél, még is — sokkal alacsonyabb tziel, az enyimnél. Te benned, édes' Nyelvünk irant, edj jóltévő buzgóságot — edj hazafijúi szent hevet gerjesztetni Nemzetem! — oh édes remény! — ez az én fő-czélom! — engedj azzal a' kevély ditsőséggel 's boldog gyönyörűséggel élnem, hogy kívánt végem' el érhessem! Nyög a' hazai lélek mindenfele, edj irtóztató jövendőnek el látása miatt! — szomorú álm lepte meg a' nemes elméket! — el-holt a' Kilenczven' táján tsirázó, 's még is — oh szerentsés emlékezet! — még is már ragyogó Nemzet' szépsége! 's
edj

edj komor éjszaka — a' vak tudatlanfág' borzasztó éjje repülő nyilainak fénye közt mutatja meg ásott sírját edj Nemzetnek! — Ott, ott abban a' veremben, mellet Nyelve' megútálásával, az idegeneknek szeretetével, 's gondatlanfágával készített magának — ott fog Nyelvével edjütt, lelke, 's Nemzeti létele el rothadni!

Még edj reménység, — edj édes bizodalom nyújtja gyengéded világát! — ennek utólsó szikrája alatt ül, Nemzetünk' rémítő halála! — A' te Nagy Lelked, a' te nemes szíved, a' te Hazád iránt ezerszer mutatott jóltévő szerelmed ez a' remény Nemzet! — Ha nem könyörölsz magadon — kérlelhetetlenséged temet el téged'!

Mert mitfoda edj Nemzet' halála, mikor semmi ellenség nem háborgatja, 's egyéb veszedelmek sem sértegetik — hanem Nyelvének elveszte? De Nyelvével edjütt elvesz neve is — hogy halála teljes legyen! — ezer a' példa előttünk!

Ezt az irtóztató félelmet jajgatja a' Haza, ezen tsekély versekben — ennek elfordításáért, 's Nyelvének Közönségesé való tétetéseért esedezik! — ah engedd magadat kérésére hajtatni, 's hozzája enyhülni Nagy Nemzet! 's ha most
nem

nem is, mint hogy nem lehet, legalább közlelbbi jövő Gyűléseden, légy már érzékeny i ánta.

Ha ezen czéloinat a' vagy tsak valamelij részben — a' vagy tsak annyiban is el érhetem, hogy ez által némelij Haza fijakban, de kivált képen azokban, a' kiktől Nyelvünknek élete vagy halála nem kevésbé függ, tsak edj buzgó sohajttást fel élelftthetek - is — meg úátván minden rágalmazást, minden megútálást — én boldog vagyok! 's gyöngyörűségnek nints mása! mert nints nagyobb Gyönyörűség mint a' Haza' boldogságának 's ditsőségének érzése!

Mellynek ezközlését, vegyétek ti is munkába, ti a kik mind tekintetetekkel, mind lelketek' tehetségeivel annak meg szerzésére Nálamnál többet tehettek! 's nemzeti háladatosság, tisztelet, 's magatokkalvaló meg elegendés kövesse Nemes Tetteteket! —

A'

HAZA' ESEDEZÉSE

Az Ország' Gyűlése előtt,

A' Magyar Nyelv' tökéletesítése iránt.

Törvény' alkotó Test! 's nagy lélekkel nemzett
Tökéletességre Lépegető N E M Z E T !
Meljben — mint fényéből látszik — mindenképen
A' köz-jó' szerelme lángol minden képen!
Most, mikor széket ülsz tanátskozás végett,
Hogy vetnél a' Haza' Bajainak véget;
'S kegyelmes királyod' kívanságít, mennél
Szentebbül lehetne — bé-tölteni mennél!
Most, mikor áldást vár minden Tòled haza!
Esdékelve borúl Elödbe a' H A Z A !

Térden állva nyögi panaszát kebledbe !
Ah! végye már edjszer jóltévő kebled be! —
Egyedül Nálad van az edjetlen edj szer! —
Ah! halldmeg, halldmeg már Esdéklésit edjszer!
A' Te Nemes Lelked, olj ditső czélt követ,
Hogy Hazád' Bajának tennél határ-követ!

'S *hogy a' sok tehernek, a' melj eddig nyoma,*
Szerentsés földeden, ne is tesszen nyoma,
 Söt, mint a' jóltévő Természet, felette
 Sok jóval szeretett, másoknak felette;
 'S mint Magyar Lelkedbe, Leteledtől ólta,
 Ditsőségre való méltóságot ólta:
 Úgy juthasson is már nagy Nemzeted végre,
 Általad edj boldog, 's ditsőséges végre!
 'S ragyogjon újonnan a' Magyar nevezet,
 Meljet hajdan minden reszketve nevezett!

De — áh! nyögj, nyögj Háza' szent szerelme
 vélem! —

Meg nem sértlek ditső Nemzetem! úgy vélem,
Ha Elődbe méltó panaszom' így sirom:

Hogy húnyt szemmel-nézed kéfszen álló sírom'
Mikor az idegen Nyelvokért, az égnek
Kárpitjáig, buzgó Aldozatid égnek'

Az onyimet pedig — meljel Árpád éle,
 Mikor fegyverének mindenható-éle

A' terméketlen, és szoros Szittyá helyett',
 Néked, vér-patakok által, szerze helyett!

'S meljen folyt *Szeren* (*) az első Gyűlés' Tettel,
 Melj Szabadságodnak talpkövét le-tette!

'S

(*) *Szérnek* neveztetett az a' hely, a' hol Árpád, a' Duna és Tisza Köznek elfoglalása után, a' Magyarokkal első Ország' Gyűlést tartván, az Ország' Szokásbeli, 's egyéb Törvényit is el rendelte. A' Béla' Nevetlen Írója. — Talám ott volt, a' hol most *Puszta-Szer* vagyon. Dugonits.

'S meljnek' kedves hangra váltó minden íze
 Alatt, folly a' Szépség' hódoltató' íze!
 Ez *eryímat* mondom — *nem is vévén számba!* —
örök némúlásra kényszerítéd számba!

Te, hogy a' Nemzeti Testet tarthasd épen,
A' Bajok kútfejét másutt nézed épen!
Holott pedig, ha a' hofzfú Idő-Térek'
 Emlekezetére sírva vízfúza térek:
Ugy totszik, többnyire ez az edj. volt az ok,
Melj által fejedre borúltanak azok,
Hogy Anyai Nyelvnek, Nyelvem' nem véltetted!
'S így bölts épületed' Allyát, st. vétetted!

Alkotmányod' első pontját ha el járom,
Jujgatni kényszerít az a' kevély járom,
Meljet a' Római Nyelvel, edj vas-kötél'
Kínzó bilintsével, a' nyakamba kötél!
'S melj nyoltz század alatt, olj súlyosan nyoma
Hogy édes Nyelvomnek itt ott maradt
nyoma!

Azt ugyan, hogy akkor szenvedhető volt, 'a'
 Homály közt — ki-menti a' Száz' fetét
 volta;

A' mely el-hitette az egész világot,
 Hogy tsak a' lát, kinek e' Nyelv gyújt vi-
 lágot!

Sőt, lehetnek azon Századok is mentek,
 Míg mások is Veled, a' járomba' mentek!

De,

De, hogy midőn, minden Nemzet külön vála
 Tőled, 's e' bus járnót le is szórta válla;
 'S aző ennek mézes tsaljain meg-fogott
 Szivek, buzgón Anya Nyelveikhez fogott;
 Te mégis egyedül, magad elő-mented'
 Kárával, nyögjéből Magad' ki nem mented!
 Oljan dolog-meljel a' martzongó fognak
 Nyomai, fényeden örök szennyet fognak!

Mert, edj meg-holt Nyelvet, ugyan hogy is
 betsül
 Edj Nemzet úgy, — hogy azt tartsa legfőbb
 Betsül?!

'S hogy a' míg gyászolva, annak bájos sírja
 Körül nyög, ki alszfon az övének zsírja?!
 Holott a' dült Roma' Hélikoni gazán,
 Soha még a' Magyar Helikon igazán
 Meg nem elégedett! — 's ha néha meg tele,
 Tsak edj rakás szóval volt akkor is tele!
 Bizony, *a' melj Nemzet e' pályában ki-állt*
'S meg-holt Nyelv' védelme mellett, hadat
kiált!

Arról el-mondhatni: hogy, vagy nem volt Nyelve!
Vagy el van a' móai őrvényibe' nyelve.

Ama' Nagy József is ezt vette - volt számba,
 Hogy a' Német Nyelvet óltotta be számba.
 'S mint hogy Anya Nyelvem' nem betsülte senki,
 El végzé, hogy Róma így betsültessen ki!

Ezt pedig, hogy épen ezen okból tette,
 Bizonyítja azon ditsőséges Tette,
 Meljel, — mint az édes Atya szól, Hazához —
 Anyai Nyelven itt a' Magyar Hazához!
 Meljhez nints hasonló fel-jegyezve, 's írva!
 'S meljen Te Magad is el-fakadtál sírva!

Még-méltóbb jaira hív az a' gyászos eset, —
 Melj rajtam 's Nyelvemen oljan sokszor
 esett! —

Hogy földemnek olj sok irtóztató tele
Után, sok Nemzettel telvén koblem tele,
 Nem nézvén - keresztül a' borzasztó Éjjen,
Meg engedted szülött Nyelvével hogy éljen!
 'S' azzal okot adtál, hogy Bajom' kút-fejét
 Fel-nyissam, 's panaszom fel-emelje fejét!

Az a' régi panasz, meljre a' Magyar szív
 Hasadt, hogy Magyar zsírt annyi Idegen
 szív! ;
 'S azok a' Törvények, hogy a' Hivatalok
 Mellé, Magyaroknak Légyen hivatalok (*)
 Regenten, leg-inkább csak azokat érték.
 Kiknél szép Nyelvemben nem volt semmi
 érték.

Mint

(*) 11. 1222; 5. 1439; 7. 1492; 4. 1525; 43. 1536;
 8. 1559; 38. 1569; 10. 1608 Ant. Cor. 11. 1655;
 11. 1741.

Mint hogy, a' ki a' hoz alkalmasint érte,
 Még magok a' Rendek esedeztek érte (*)
 Ez edj pedig, mennyi Bajnak volt kút-feje?
 Mutatja sok ezer Szerentsétlen' feje!

Mutatja az a' sok irtóztató eset,
 Melj ezért szentséges Királyidon esett,
 Mindjárt az elsőtől — szent Istvántól fogva!

Kivált Péter — a' ki ezért volt meg fogva!
 Mint ezt minden tudja — szomorú tekintet! —
 Történeteinkre ha vízfőzre tekintett! —
 Fájt hát, fájt örökké, hogy ezen sebére
 Bús-szívemnek újabb meg újabb seb ére!

Régente Rómának a' volt edjik vára,
 Meljből hatalmára segítséget vára,
Hogy Nyelvét mindenütt Anya-Nyelvé tette:
 'S ennél nem is sok volt edj-edj böltsebb
 Tette!

Mert, hogy is lehet ott edjességet érni,
A' hol a' sok érzés öfzszre nem tud érni?
Edj-edj igazsággal azomba fel ér ez:
Hogy a' különböző különbözőn érez!
A' Magyartól is hát, azért volt el nyelve
Oly sok jaj, hogy mindig sok féle volt Nyelve!
 Melj miatt az Ország' elő-kező Fele,
 Sokszor szakadozott 's öfzlott ezer fele,
 Meljből termézetü következés e' lett:
Hogy a' nagy hegy még csak egeret sen ellott!

A'

(*) Iljen volt Malatesta Fridrik 73. 1550.

*A' Nyelv, a' nagy lélek' őrzője a' szívba',
Melj által Nemzeti érzéseket szív be.*

*Úgy hogy, a' melj Nemzet más' Nyelvét követi,
Annál, ott vagynak már a Rabság' követi,
Midőn az idegen Nyelven való beszél'*

Mézdvel, idegen erköltsöt is be szed!

*"S lassan-lassan edjszer — meljet észre sem
vész —*

*Más Nemzetté válván, volt neve is el vész!
Le omlik Nyelvével — a' mit nem is véle —*

Alkotmánya! — 's nemes lelke edjűtt vele!

*A' mint ez Rómában hogy így történt — 's
mindég,*

*Más Nemzetekkel is — tudja mind föld
mind Ég!*

Míg pedig a' maga Nyelvével meg éri,

Semmi alacsonyág 's puhaság nem éri,

*Mert józse Nemzeti módon piheg 's vér is,
Nyelve' természetét követvén a' vér is,*

Mikor hát Nyelvemnek közelget el-vefzte,

Jele, hogy Nemzeti lelket sokat vefzte!

Jele, hogy Nagy szíved a' puhaság' lépe'

Tsaló mérges mézén a' verembe lépe!

Jele, hogy közelget edj szomorú este,

Meljen-jaj! — meljen léz Alkotmányod' este!

Isten! — ah Magyarok' Istene! — a' lesnek

Meljen a' vészélyek Nemzetedre lesnek!

'S melj miatt edj szörnyű bús képzelet, vérbe

Mártott kést, szívembe még előre vér-be!

Fedezd-fel tsaljait o' Nagy Nemzet előtt!
'S Nyelvem' szerelmére Magad vezosl-el őt!

Mutasd meg azt Neki, edj bizonyos jelen,
Hogy a' veszedelem alötte áll-jelen!
Midön édes Nyelve ért sírja' partjára!

'S még sem siet buzgón állani pártjára!
Éreztesd meg véle — ah kegyetlen eset! —
Hogy azon fényétől mennyire el-öset,
Meljben Nagy Lajos és Mátyás alatt fényle,
Mikor Másra, Róla sugárzott a' fény-le!
'S mikor csak azért volt Magyaridnak éltek
Ditsőséges, hogy ők Magyar Nyelvel éltek!

Súgdmeg Néki azt is, hogy illetlen ~~legy~~ legyen
Edj ditső Nemzetnek kapdosni a' legyen!
Szetetni a' másét, de a' megáét nem,
Az indulatok közt, o' még nem esmért nem!
Sőt meg-útálással — jaj! de talám vétek! —
Ösi nemes Nyelvén fel-hagyni is vétek!
Mert a' Nyelv módizni soha sem szeretett!
Másként, haldoklott ott a' Haza-szeretet!
Kivált a' Magyaránál örökös törvény o':
Nem változik Nyelve Ruhája, 's Törvénye.

Hitesdel, hogy Nyelvem most, mint ezelőtt is
Kedves az Édesség' Isteni előtt is!
'S bár a' Mesterségnek munkába nem tele,
Még is hangja mész kegyelemmel tele!
Meljre ha érzékeny szívből foly, — a' Lesbe
Álló szerelem is mosolyogva les-be!

Sem-

*Semmi helytelenség nem lel benne helyet,
 Ogy hogy lehet nézni Röltsek' Nyelve helyett!
 'S ha ezek a' Nyelvben tétízhettek nemesnek,
 Úgy Nyelvem elébe más Nyelvek nem esnek!*

*Úgy tétízik Nemzetem! teljes már a' mérték
 A' meljel számodra az Ezek ki mérték
 Azt a' Ditsőségét, hogy most méltó Jussom,
 Reményom általa kívánt végre jussom!
 'S a' Te gondosfágod — melj van az Egészen —
 Közes is, hogy célom nem vész el egészen!
 'S ez az oka, hogy most esedező térdel,
 A' Haza, jóltévő Lábaidhoz térdel!
 'S öszfzo-kótsolt kízzel esedezik azon,
 Hogy essen meg a' Te Nemes szíved, azon
 Panaszon, melj kegyes füleidet érte,
 'S Nemzeti készséggel buzgólkodjál érte!*

*Tedd közönségessé Nyelvem' minden-fele,
 Hadd beszéljen ezen, Néped' azon fele,
 Melj boldog földeden, a' hegyesebb Félre
 Vonta ugyan magát régtől fogva felre,
 De melj a' Sikra is már-már jól ki lépett,
 'S Nemzeti Nyelvemnek el-fzórta a' lépet!*

*Önts enyhítő olajt azon mély sebbe is,
 Melj nyoltz Század alatt senyvesztett — 's
 ebbe is*

*Éreztesd meg, szíve melj nemesen vér ez
 Árpád' Nemzetének! — az Éggel Test - vér Ez*

*Hadd szünjön - meg végre a' Deák' Nyelv' járma,
 Meljnek súlja alatt edj Nemzet se jár ma!
 Ne hagyj el törülni azt a' ditső Nevet,
 Meljre még a' Hadak' Istene is nevet!
 'S azt a' Nyelvet ne hagyj Idegenért árul,
 Meljet Szabadságod, 's hired nagynak árul!*

Ah! ha az úgy lenne! — esküszöm, az Égnek
 Örök lámpásai hamarébb el - égnék,
 Mint - sem e' Nagy Gyűlés' boldog örömének,
 Meg szünik zengeni a' vig öröm - ének!
 Van nekem edjnehány Múzsám, minden - fele,
 Éneklő karomnak Szűzekből áll fele!
 Magam könyörögnék a' termékeny Térnek
 Teremjen bőséggel, a' mik csak rá térpek!
 'S e' háladatosság, ez életem' adó
 Nemzet iránt lenne szünhetetlen Adó!
 Múzsáimat pedig — *kikre álmodt szóra*
A' bús végzés! — elő inteném edj szóra.
 Ők énekelnének; 's borostyán Levelek
 Közt, Szűzeim edjütt ülnének - le velek!
 'S árnyékos völgyein a' virágos Fűznek, —
 A' hol most is néha kofzorúkat fűznek! —
 Úgy raknák Érdemit a' jobb Hir' hátára,
 Hogy ragyogna vele a' földnek határa!!!

Nintsen is mód benne, sem Földön, sem Men-
 nyen,
Hogy Te nálad nélkül dolgom elő - menjen!
Mert, bár a' Hazafi tanúlt bölts Munkások'
Tudós sorénysége, elég edj munkás ok

Arta

*Arra, hogy épüljön Nyelvem még bőltsebben,
 'S jártas legyen minden külföldi Bölts ebben,
 De arra valóban elégtelen eszköz,
 Hogy lehessen minden lakosiddal ez, köz!
 Ugy hogy nints reménység, hogy Túdósink által
 Nyelvem, hajótörő habját úszsza - által!*

*A' mint hogy Magad is, még kilentzven - edjbe',
 Számtalan Bajaid' terhét vévén edjbe,
 Ezt a' méltó panaszt buzgón meg - ismerted,
 'S nagyságát az igaz fonton meg is mérted!
 Noha — de engedj meg! — épen csak azt adád
 Akkor meg, a' mi volt — természeti Adád!
 Mert akkor egyedül csak azt adtad elő,
 Hogy az Oskolákból ne maradjon - el ő (*)
 De, hogy azt mindennek tanulni meg - keljen,
 'S a' hazában minden azon menjen 's keljen.
 A' mi fő dolog volt! — arra ki nem mentél,
 'S így régi jajomból engem' ki nem mentél!*

*Meljre nézve, midőn bölts Fejetek főnek
 A' Bajon, leg - elől essetek a' főnek!
 Adjátok Nyelvemet szájába mindennek,
 Az egész Nemzetben! — 's mind annak,
 mind ennek,
 Szabjatok edj időt, meljnek le - folytába',
 Mind azok tudjanak beszélni folytába'*

Ki-

(*) 16. 1790/1.

*Kiket, bár logkissebb, 's alacsonyabb tisztel,
A' Felség, vagy pedig a' Nemzet meg tisztel!*

Ha a' vén Magyar is Németté lehet
Kevés idő alatt (*) ugyan nem lehet e'
Hogy öt, hat esztendő, vagy több' le men-
tébe',

Magyar légyen más is a' Magyar mentébe?!
Meg lehet, Törvényé ha tenni fogjátok,
'S a' végre hajtását szívesen fogjátok!
'S tíz, húsz esztendőre minden Magyarat lát ott,
A' hol eddig még csak újságúl sem látott!

Ha ez így léfz sok száz Bajaink el vesznek!
Mert mások élölünk semmit el nem vesznek.
'S bár a' kis hívatalt el Idegen érte,
Minthogy Magyarúl tud, senki se zúg érte!
És minthogy Nyelvemnek olj ereje vagyon,
Hogy ő úgy tartatik mint edj betses Vagyon;
Ugy hogy, a' ki edjfer kaphat Magyar Nevet,
Az, régi Nevére el-pirúlva nevet (**)
Bár némeljek azért tanulják, hogy Tisztek
Lehessenek; tudom e' léfz legfőbb tisztek,
Hogy

(*) Felséges II. József alatt midőn a' közönséges dolgok folytatására, a' Német Nyelv alkalmaztatott.

(**) Felséges II. Leóbold alatt sok példák voltak arra, hogy a' kik Nemességet kaptak, 's Magyar Nevek nem volt, neveket Magyarra változtatták.

Hogy érzésinket is Nyelvünkkel — meljekbe'
 Áll a' Magyar Nagyság! — be - szívják mel-
 lyekbe!

'S így tudom még visszsa e' bóldog Száz adja
 Azt a' fényt, meljel birt — a' Lajos szá-
 zadja!

Óh TE! — a' ki alatt edj szívem' felleget

Már is üző Hajnal deríti - fel eget!

TE! — kire a' Nagy szív örökségül szála,

Korona örökös! Reményem' kö - szála!

TE! — kiben Felséges Lelked, vidám fénnyet

Idôd' kerületén sokkal felül - fényel!

Óh TE is kérésem' pufzta hangnak ne vedd!

'S ditsőítsd meg ezzel még előre Névedd'!!!

Most, mikor öleli Herczegét ölem be,

Múzsák! hintsetek most virágot ölembem!

Most, mikor ez édes szempillantást értem,

Ti, ti Édességek! — ti szóljatok értem!

'S mennyei mézetek' halhatatlan ízét

Hintô kellem fussa hangom' minden ízét!

Hogy Herczegem, a, kit lelke buzgón kedvel:

Nyelvem' szerelmére hódoljon kész kedvel!

Jól tudod Nagy Herczeg! hogy bár, a' mint
 vélem,

A' Hűség, annyira edjé-olvadt vélem,

Hogy

Hogy szívem' legkissebb része is 'hiv! — 's
égnek

Szent hevei bennem a' tiszta hivségnek!
Úgy hogy nints már annak olj új Neme meljel,
Ki ne áltam volna győzhetetlen mellyel:
De még is úgy tetszik, hétszáz negyven-edjbe,
Thréziam, Nemzetem' gyűjtven ide edjbe;
Tsak hogy kérésében Deák Nyelvel éle,
Hogy tartsa-meg székét fegyveremnek éle!
Úgy tetszik hevesebb indulattal éltem,
Mikor Áldozatul ajánlottam éltem'!
Hátha Magyar Nyelvet állott volna elő,
Tán szívem' Magával vitte volna-el ő!

Tudod azt is, hogy' most nem régen, Béts'
Vára

Midőn minden órán veszedelmet vára;
Széljel akármerre tekintgettél-le-le,
Élted bátorságot tsak keblembe lele!
'S a' magam számára azt meg is vétettem,
Midőn határimat úgy körül-vétettem,
Hogy másutt a' veszély szörnyű volt is bátor,
De kedves Életed volt keplembe bátor!

A' mint bizodalmad' czélját Te el-érted';
A' mint erőm' én is erőltettem Érted:
Úgy Herczegem! kérlek esdékelve árra,
Nyelvem' betse légyen e' hűségem' árra!
Úgy is ezen Nyelvek' aszszonyának illett.
Szép Nyelv' tanulása Téged' meg is illet

En

Én is, esküszöm, hogy míg tsak á Magyar szív
 Piheg, és magába éltető eget szív;
 A' Felféges Székért, győzhetetlen vállal,
 Minden terhet nemes hűséggel fel-vállal!
 'S ha Nagy Herczegséged, példájával kivált,
 Az Idegen Nyelvek' rabságából ki-vált:
 Mind arra, a' mi szent mérészlem fogadni,
 A' mi lehetetlen, tsak azt nem fog adni!

De még Ditső Nemzet! úgy tartom, a' végett,
 Hogy e' boldog Arány érjen kívánt véget,
Szükség, edj Társaság állíttasson-elő,
 'S a' mi tisztí lészén, azt végezze-el ő.
Ez, a' Nyelv' törvényt szedje mindjárt edjbe,
 'S a' Mester-szavakat dolgozza-ki edjbe,
Edj szó-tárral edjűtt, mely a' Tagok által
 Deák, Német, Tot, 's Francz Nyelvre men-
 jen-által,
 'S *hogy e' két könyv a' mely törvényeket rendel(*)*
Ezután az Irás a' ként menjen rendel,
 'S *végképen el fogyjon a' könyv' Irók' hadja,*
Szükség a' Heiytartó Tanáts helybe-hagyja!

Ezek elkészülvén — mindjárt belé fogva —
 Edj esztendő alatt e' Gyűléstől fogva,

Öt,

(*) Már ugyan van elég Magyar Nyelv' Tanító Könyv, de
 a' mejek még mind tökéletlenek; de a' melyek még is
 már jól meg törték az útát.

öt, vagy hat ezrtendő alatt, még a, meg - ért
 Idejü ember is, írni 's beszélni ért!
 Tsak hogy a' Tíftt tévő légyen kemény Bíró,
 Úgy hogy bár akármelj tudománnyal bíró
 Légyen is valaki, ha Magyarúl nem ért,
 Tíftt ne légyen semmi érdembeli nemért!

A' Túdós Társaság Tagoknak válaszfzsa

Túdósinkat. — Foljon költsönös Válaszfzsza.
Forditassa a' jobb ízlésű könyveket, —
 Meljekeet hogy nem ért, sok hulla köny -
 vekeet! —

'S ha magát Munkára valamelj Tag adjá,
Érdemlett jutalmát ő, meg ne tagadja!
Kiválthképen a' ki fok munkába került
Eredeti ízlelt könyvel elő - került,
Annak épen nem tsak holmi tsetse - betse
Üres szó - halmokból áljon méltó betse!

Kell még hozzá adni edj Nyomtató helyet,
 Meljben a' Munkakat nyomtassák sok he -
 lyett!

Annak pedig ki - kell jól mérni határát,
Hogy fáradságának ne szedje hat árát,
Mint mest — a' Nyomtatás mikor oljan áros,
 Hogy tsak maga hízik e' Nyomtató Áros;

E' mellett, hogy nyerjen Nyelvem díszsebb
 ízint,

Kell rendelni még edj Nemzeti Játék - színt!

*A' melj — mint ezt kiki édj szájjal állatja—,
 A Nyev' szépségének éltető - állatja!
 'S meljnek Pestrol való minapi el veszte,
 Több, mint a' mit Nyelvem Moháts alatt veszte!*

*Igy, tudom nem igen felette sokára,
 Nemzeti Nyelvemnek nem lesz olj sok kára
 Hogy el monhatná azt a' késő Maradék:
 Angliától mégis megszfire-maradék!!!*

*Tudom Nemzetem! ezt mind helyesnek véled'
 De el még is alig hitetheted véled,
 Hogy e' nemes Arány végbe menjen, mivel,
 Áh! — áh hogy valjam meg! — mivel
 nintsen mivel!*

*Én is, ha nem tudnám melj nemesin érez
 Szíved, nem reménylném hogy jó véget ér ez!
 De mint hogy, ha vetek Tetteidre szemet,
 Meljeket nem motskol semmi - féle szemet,
 Lételedtől fogva, azokat mindenkor
 Nemes lelkűeknek hirdeti minden Kor!
 Nem tsal meg reménylem az az édes Hifzem,
 Meljel tsalhatatlan segedelmed' hifzem!*

*Az a, nemes lelkű Nemzet, meljet a' hív
 Maradék, életo' meg szerzőjének hív:
 Hogy állná meg, hogy e' jódtételért költsön
 Jörő Ditsőségért - edj keveset költsön?
 Az a' Nemzet, melj hogy ha rá üt is bátor
 Az ellenfég, légyen ő ellene bátor;*

'S gyalázat ne érje, — sokszor még a' költött!

Félelem ellen is olj bőséggel költött!

'S a' melj, hogy örökös, 's mind e' mái napig

Fénylő Ditsősége terjedjen a' Napig,

'S hogy díszében menjen a' nemes Rend elé,

A' Test-örző fényes Sereget rendelé:

*Tudom most is Nemes! — 's foly benne az a'
vér*

A' melj a' jótétel' szont érzésire vér !!!

En hát, ez el-jajolt erősséggel 's okkal —

A' melj *Ditső Nemzet!* nagyobb lehet sokkal,
Mint sem hideg vérrel meg-lehetne vetni,

Vagy mint a' mit méltán meg-lehet ne-
vetni —

Te Magadra kérlek, határozzad már a',

Sok sírásba került jajok' végét mára!

'S az eddig porig lett aláztatás helyett,

Gyönyörűségid közt adj Nyelvomnek helyet!

Úgy is, hogy e' ezélnak légyen jó láttatja,

Arra jobb mód mint most, magát nem lát-
tatja.

Minthogy mind kegyelmes királyod mint kedvel,
Mutatja sok szívét magyarázó kedvel!

Mind Nádor-Ispányod — az a' Te szeretett

Herczeged! mutatja mint beléd szeretett!

'S mint viseli szíven a' Te elő-mented'! —

*Ha hát még is elhagysz — Magad' ki nem
mented'?*

Kü-

Külömben Magadé léfz, az a' felette

*Nagy Ditsőség, minden Nemzetnek felette,
Hogy Nemzeti Nyelvod magad vetted-elő,
'S ragyogó fényre általad ért-el ő!*

Meljre midőn ismét bús szívem kér — és e'

*Szent Helyen várja-el mit nyerhet kérése!
Mond ki: reményljem o' Nagy lelkedtől Eltem',
Vagy meg haljak azon jajjal, meljél éitem?*

Igy nyögött a' HAZA! — 's könyveinek folyta,
Kesergő ajakin minden jajt el-fojta!

Várta ítéletét; és mint az el-állott

Szavú szerentsétlen, el-némúlva állott!

De örökre nyíló szájáról, a' zárt, a'

Nemzet' ortzájira, ült érzés fel-zárta!

Midőn Annak sűrű könyve 's sóhajtása!

Ki-vallá, hogy be tölt kérte, 's óhajtása!

'S áh! — így nyögött ismét — még a' derült
Égnek,

Hajnala sints, még is már sугári égnek!

Még Történeteim' régi útját járom,

Még is már könnyebbnek láttatik a' járom!

Még nyögök, de még is edj felém jött ének

Mintha zengene már Napom' fel-jötteének!

'S mintha már Múzsáim se este, se reggel

Nem szünnének edjütt, zengeni sereggel!

Zengjetek Édesim! zengjetek! — úgy értem

Nemzetem' szeméből, hogy örömet értem!

Szed.

SzedjeteK virágot mind éjjel mind nappal!

Mert fényem nem soká osztozik a' Nappal!

Szent Völgyeitekből harsogva ment ének,

Hirdeffe a' Duna' 's Tisza' Le - mentének

Melj Nemes a' Magyar! — melj nemesen érez!

Az egész világgal szívére fel ér Ez !!!

Oh Haza! elnémúlt érzésidre, sírunk'

Partjáig, háládó öröm könyvel sírunk.

Igy felelt a' Nemzet. — **A' R E N D E K és**
K A R O K,

Már segedelmedre fel emelték karok'.

Életünk' fáklyái hamarébb el - égnek,

Mint Néked használni tarthatnánk elégnek!

Vedd fel o' fogadást tőlünk kegyes szívvel:

Hogy szent szerelmed közt fogy bennünk o'
szív el !!!

